

UREDBA (ES) št. 1102/2008 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 22. oktobra 2008

o prepovedi izvoza kovinskega živega srebra in nekaterih spojin in zmesi živega srebra ter varnem skladiščenju kovinskega živega srebra

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti člena 175(1) Pogodbe in v povezavi s členom 1 te uredbe člena 133 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izpusti živega srebra so priznani za nevarnost svetovne razsežnosti, ki upravičuje ukrepanje na lokalni, regionalni, nacionalni in svetovni ravni.
- (2) V skladu s sporočilom Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu z naslovom „Strategija Skupnosti za živo srebro“, sklepi Sveta z dne 24. junija 2005 ter resolucijo Evropskega parlamenta z dne 14. marca 2006 ⁽³⁾ o navedeni strategiji je treba zmanjšati tveganje izpostavljenosti živemu srebru za ljudi in okolje.
- (3) Ukrepe, sprejete na ravni Skupnosti, je treba obravnavati kot del svetovnega prizadevanja za zmanjšanje tveganja zaradi izpostavljenosti živemu srebru, zlasti v okviru Programa za živo srebro v okviru Programa Združenih narodov za okolje.
- (4) Okoljske in socialne težave, ki so posledica zapiranja rudnikov živega srebra v Skupnosti. Še naprej bi bilo treba

podpirati projekte in druge pobude iz razpoložljivih mehanizmov za financiranje, da se prizadetim območjem omogočijo primerne rešitve za lokalno okolje, zaposlitev in gospodarske dejavnosti.

- (5) Izvoz kovinskega živega srebra, cinabaritne rude, živosrebrovega (I) klorida, živosrebrovega (II) oksida in zmesi kovinskega živega srebra z drugimi snovmi, tudi z zlitinami z živim srebrom, s koncentracijo živega srebra najmanj 95 % mase na maso, iz Skupnosti bi bilo treba prepovedati, da bi se znatno zmanjšala svetovna ponudba živega srebra.
- (6) Zaradi prepovedi izvoza bo v Skupnosti nastal velik presežek živega srebra, ki ne bi smel ponovno vstopiti na trg. Zato bi bilo treba zagotoviti varno skladiščenje tega živega srebra znotraj Skupnosti.
- (7) Da se omogoči možnosti za varno skladiščenje kovinskega živega srebra, ki se šteje za odpadke, je primerno odstopati od člena 5(3)(a) Direktive Sveta 1999/31/ES z dne 26. aprila 1999 o odlaganju odpadkov na odlagališčih ⁽⁴⁾ za nekatere vrste odlagališč ter navesti, da se merila iz oddelka 2.4 Priloge k Odločbi Sveta 2003/33/ES z dne 19. decembra 2002 o določitvi meril in postopkov za sprejemanje odpadkov na odlagališčih na podlagi člena 16 in Priloge II k Direktivi 1999/31/ES ⁽⁵⁾ ne uporabljajo za takšno začasno skladiščenje kovinskega živega srebra, pri katerem je kovinsko živo srebro mogoče vzeti iz skladišča, za več kot eno leto v nadzemnih objektih, ki so temu namenjeni in za to ustrezno opremljeni.
- (8) Druge določbe Direktive 1999/31/ES bi se morale uporabljati za vse objekte za skladiščenje kovinskega živega srebra, ki se šteje za odpadke. To vključuje zahtevo iz člena 8(a)(iv) navedene direktive, da prosilec za dovoljenje s finančnim zavarovanjem ali s temu enakovrednim ukrepom zagotovi, da se izpolnijo vse obveznosti (vključno s tistimi, ki se nanašajo na upravljanje po zaprtju) iz dovoljenja, in da se upoštevajo postopki zapiranja. Nadalje se za take objekte za skladiščenje uporablja Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ UL C 168, 20.7.2007, str. 44.

⁽²⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 20. junija 2007 (UL C 146 E, 12.6.2008, str. 209), Skupno stališče Sveta z dne 20. decembra 2007 (UL C 52 E, 26.2.2008, str. 1) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 21. maja 2008 (še ni objavljeno v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 25. septembra 2008.

⁽³⁾ UL C 291 E, 30.11.2006, str. 128.

⁽⁴⁾ UL L 182, 16.7.1999, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 11, 16.1.2003, str. 27.

⁽⁶⁾ UL L 143, 30.4.2004, str. 56.

- (9) Za začasno skladiščenje kovinskega živega srebra za več kakor eno leto v temu namenjenih in ustrezno opremljenih nadzemnih objektih bi se morala uporabljati Direktiva Sveta 96/82/ES z dne 9. decembra 1996 o obvladovanju nevarnosti večjih nesreč, v katere so vključene nevarne snovi ⁽¹⁾.
- (10) Ta uredba ne bi smela posegati v Uredbo (ES) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov ⁽²⁾. Da pa bi omogočili ustrezno odlaganje kovinskega živega srebra v Skupnosti, je treba pristojne organe ciljne države in države odpreme spodbujati, naj se izogibajo nasprotovanju pošiljkam kovinskega živega srebra, ki se šteje za odpadke, na podlagi člena 11(1)(a) navedene uredbe. Opozoriti je treba, da se v skladu s členom 11(3) navedene uredbe – v primeru, da se v državi članici odpreme na leto skupno proizvedejo nevarni odpadki v tako majhni količini, da bi bila zagotovitev novih specializiranih objektov za odstranjevanje v tej državi članici nerentabilna – člen 11(1)(a) navedene uredbe zato ne bo uporabljal.
- (11) Za zagotovitev skladiščenja, ki je varno za zdravje ljudi in okolje, bi morale oceno varnosti, ki jo je treba izvesti za podzemno skladiščenje v skladu z Odločbo 2003/33/ES, dopolnjevati posebne zahteve, ocena varnosti pa bi se morala uporabljati tudi za nadzemno skladiščenje. Končno odstranjevanje ne bi smelo biti dovoljeno, dokler se ne sprejmejo posebne zahteve in merila za prevzem. Pogoji skladiščenja v rudnikih soli ali v globokih, podzemnih formacijah iz trdnih kamnin, prilagojenih za odlaganje kovinskega živega srebra, bi morali zlasti izpolnjevati načela o zaščiti podzemne vode pred živim srebrom, preprečevanju emisij hlapov živega srebra, neprepustnosti za plin in tekočine iz okolice in – v primeru trajnega skladiščenja – trdni inkapsulaciji odpadkov ob koncu deformacijskega procesa rudnikov. Ta merila bi bilo treba vključiti v priloge k Direktivi 1999/31/ES, ko se bodo te spreminjale za namene te uredbe.
- (12) Pogoji nadzemnega skladiščenja bi morali predvsem izpolnjevati načela o reverzibilnosti skladiščenja, zaščiti živega srebra pred padavinsko vodo, neprepustnosti glede tal in preprečevanju emisij hlapov živega srebra. Ta merila bi bilo treba vključiti v priloge k Direktivi 1999/31/ES, ko se bodo te spreminjale za namene te uredbe. Nadzemno skladiščenje kovinskega živega srebra bi se moralo šteti za začasno rešitev.
- (13) Da se olajša izvajanje te uredbe bi morala kloralkalna industrija vse ustrezne podatke, povezane z razgradnjo živossrebrovih celic v njenih obratih, pošiljati Komisiji in pristojnim organom zadevnih držav članic. Industrijski sektorji, ki živo srebro pridobijo pri čiščenju zemeljskega plina ali kot stranski proizvod pri pridobivanju rud barvnih kovin in taljenju, bi morali ustrezne podatke prav tako pošiljati Komisiji in pristojnim organom zadevnih držav članic. Komisija bi morala te informacije dati na voljo javnosti.
- (14) Države članice bi morale predložiti informacije o dovoljenjih, izdanih za naprave za skladiščenje, kakor tudi o uporabi te uredbe in njenih učinkih na trgu ter tako omogočiti njeno pravočasno oceno. Uvozniki, izvozniki in izvajalci bi morali predložiti informacije o pretoku in uporabi kovinskega živega srebra, cinabaritne rude, živossrebrovega (I) klorida, živossrebrovega (II) oksida in zmesi kovinskega živega srebra z drugimi snovmi, tudi z zlitinami z živim srebrom, s koncentracijo živega srebra najmanj 95 % mase na maso.
- (15) Države članice bi morale določiti kazni, ki se naložijo fizičnim in pravnim osebam v primeru kršitev določb te uredbe. Te kazni bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.
- (16) Primerno je organizirati izmenjavo informacij z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, da se oceni morebitna potreba po dopolnilnih ukrepih za izvoz, uvoz in skladiščenje živega srebra ter za spojine živega srebra in proizvode, ki vsebujejo živo srebro, brez poseganja v pravila o konkurenci iz Pogodbe, zlasti iz člena 81 Pogodbe.
- (17) Komisija in države članice bi morale spodbujati nudenje tehnične pomoči državam v razvoju in državam z gospodarstvi v tranziciji, in sicer zlasti takšno tehnično pomoč, ki lajša prehod na nadomestne tehnologije, ki ne vključujejo uporabe živega srebra, in morebitno postopno opuščanje uporabe ter izpustov živega srebra in spojin živega srebra.
- (18) Trenutno potekajo raziskave o varnem odstranjevanju živega srebra, vključno z raziskavami o različnih metodah za stabilizacijo ali drugih načinov imobilizacije živega srebra. Komisija bi morala te raziskave spremljati v okviru prednostnih nalog in o tem čim prej predložiti poročilo. Te informacije so pomembne, saj bodo zagotovile trdno podlago za pregled te uredbe, da se dosežejo njeni cilji.
- (19) Komisija bi morala te informacije upoštevati pri predložitvi poročila o oceni, zato da določi, ali je treba to uredbo morebiti spremeniti.

⁽¹⁾ UL L 10, 14.1.1997, str. 13.

⁽²⁾ UL L 190, 12.7.2006, str. 1.

- (20) Komisija bi morala prav tako spremljati mednarodni razvoj na področju povpraševanja in ponudbe živega srebra, zlasti mednarodna pogajanja, ter o tem poročati, da se omogoči ocena skladnosti celotnega pristopa.
- (21) Ukrepe, potrebne za uporabo te uredbe glede začasnega skladiščenja kovinskega živega srebra v določenih objektih iz te uredbe, bi bilo treba sprejeti v skladu z Direktivo 1999/31/ES ob upoštevanju neposredne povezave med to uredbo in navedeno direktivo.
- (22) Ker cilja te uredbe, in sicer zmanjšanje izpostavljenosti živemu srebru s prepovedjo izvoza in obveznostjo skladiščenja, zaradi vpliva na pretok blaga in na delovanje notranjega trga, kakor tudi zaradi čezmejne narave onesnaževanja z živim srebrom, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker ta cilj lahko doseže le Skupnost, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. Skladno z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne prekoračuje okvirov, ki so potrebni za doseganje tega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Izvoz kovinskega živega srebra (Hg, CAS RN 7439-97-6), cinabaritne rude, živosrebrovega (I) klorida (Hg_2Cl_2 , CAS RN 10112-91-1), živosrebrovega (II) oksida (HgO , CAS RN 21908-53-2) in zmesi kovinskega živega srebra z drugimi snovmi, tudi z zlitinami z živim srebrom, s koncentracijo živega srebra najmanj 95 % mase na maso, iz Skupnosti se prepove s 15. marcem 2011.

2. Prepoved se ne uporablja za izvoz spojin iz odstavka 1 za namene raziskav in razvoja ter medicinske ali analitske namene.

3. Mešanje kovinskega živega srebra izključno za izvoz živega srebra se prepove s 15. marcem 2011.

Člen 2

Od 15. marca 2011 se šteje za odpadke in se odstrani v skladu z Direktivo 2006/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2006 o odpadkih ⁽¹⁾, in sicer na način, ki ne predstavlja nevarnosti za zdravje ljudi in okolje, naslednje:

- (a) kovinsko živo srebro, ki se več ne uporablja v kloralkalni industriji;

- (b) kovinsko živo srebro, ki nastaja pri čiščenju zemeljskega plina;
- (c) kovinsko živo srebro, ki nastaja v postopkih pridobivanja barvnih kovin in taljenja, in
- (d) kovinsko živo srebro, pridobljeno iz cinabaritne rude v Skupnosti od 15. marca 2011 naprej.

Člen 3

1. Z odstopanjem od člena 5(3)(a) Direktive 1999/31/ES se lahko kovinsko živo srebro, ki se šteje za odpadke, v ustreznem zaprtem sistemu:

- (a) začasno skladišči dlje kakor eno leto ali trajno skladišči (postopek odstranjevanja D 15 oziroma D 12, kakor sta opredeljena v Prilogi II A k Direktivi 2006/12/ES) v rudnikih soli, prilagojenih za odstranjevanje kovinskega živega srebra, ali v globokih, podzemnih formacijah iz trdnih kamnin, v katerih je zagotovljena enaka raven varnosti in zaprtosti, kakor v rudnikih soli, ali
- (b) začasno skladišči (postopek odstranjevanja D 15, kakor je opredeljen v Prilogi II A k Direktivi 2006/12/ES) dlje kakor eno leto v nadzemnih objektih, namenjenih začasnemu skladiščenju kovinskega živega srebra in temu ustrezno opremljenih. V tem primeru se ne uporabljajo merila iz oddelka 2.4 Priloge k Odločbi 2003/33/ES.

Za točki (a) in (b) se uporabljajo druge določbe Direktive 1999/31/ES in Odločbe 2003/33/ES.

2. Za skladiščenje iz odstavka 1(b) tega člena se uporablja Direktiva 96/82/ES.

Člen 4

1. Ocena varnosti, ki jo je treba v skladu z Odločbo 2003/33/ES izvesti za odlaganje kovinskega živega srebra v skladu s členom 3 te uredbe, zagotavlja upoštevanje posebnih tveganj zaradi narave in dolgoročnih značilnosti kovinskega živega srebra ter njegovega zadrževanja.

2. Dovoljenje iz členov 8 in 9 Direktive 1999/31/ES za objekte iz člena 3(1)(a) in (b) te uredbe vključuje zahteve po rednih vizualnih pregledih posod in po namestitvi ustrezne opreme za odkrivanje hlapov, da se odkrije vsakršno uhajanje.

⁽¹⁾ UL L 114, 27.4.2006, str. 9.

3. Zahteve za objekte iz člena 3(1)(a) in (b) te uredbe, kakor tudi merila za sprejem kovinskega živega srebra, ki spreminjajo priloge I, II in III k Direktivi 1999/31/ES, se sprejmejo v skladu s postopkom iz člena 16 navedene direktive. Komisija ob upoštevanju rezultata izmenjave informacij v skladu s členom 8(1) in poročila o raziskavah na področju varnega odstranjevanja v skladu s členom 8(2) v najkrajšem možnem času pripravi ustrezen predlog, vendar pa najpozneje do 1. januarja 2010.

Vsakršno končno odstranjevanje (odstranjevanje D 12, kakor je opredeljeno v Prilogi II A k Direktivi 2006/12/ES) kovinskega živega srebra je dovoljeno šele po tem, ko so sprejete spremembe prilog I, II, in III k Direktivi 1999/31/ES.

Člen 5

1. Države članice predložijo Komisiji kopije vseh dovoljenj, izdanih za objekt, namenjen za začasno ali trajno skladiščenje kovinskega živega srebra (postopek odstranjevanja D 15 oziroma D 12, kakor sta opredeljena v Prilogi II A k Direktivi 2006/12/ES); dovoljenja spremljajo ocene varnosti v skladu s členom 4(1) te uredbe.

2. Države članice do 1. julija 2012 obvestijo Komisijo o uporabi in tržnih učinkih te uredbe na njihovih ozemljih. Države članice na zahtevo Komisije predložijo te informacije pred navedenim datumom.

3. Do 1. julija 2012 uvozniki, izvozniki oziroma izvajalci dejavnosti iz člena 2 Komisiji in pristojnim organom pošljejo naslednje podatke:

- (a) količino, cene, državo izvora in namembno državo ter predvideno uporabo kovinskega živega srebra, ki se vnaša v Skupnost;
- (b) količino, državo izvora in namembno državo kovinskega živega srebra, ki se šteje za odpadek in s katerim se v Skupnosti čezmejno trguje.

Člen 6

1. Zadevne družbe, vključene v kloralkalno industrijo, Komisiji in pristojnim organom zadevnih držav članic pošljejo naslednje podatke v zvezi z razgradnjo živega srebra v določenem letu:

- (a) najboljšo oceno skupne količine živega srebra, ki je še vedno v uporabi v kloralkalni celici;
- (b) skupno količino živega srebra, shranjenega v objektu;

- (c) količino odpadnega živega srebra, ki je bila poslana v posamezne objekte za začasno ali trajno skladiščenje, podrobnosti o lokaciji in kontaktne podatke za te objekte.

2. Zadevne družbe v industrijskih sektorjih, ki živo srebro pridobivajo pri čiščenju zemeljskega plina ali kot stranski proizvod pri pridobivanju rud barvnih kovin in taljenju, Komisiji in pristojnim organom zadevnih držav članic predložijo naslednje podatke v zvezi z živim srebrom, pridobljenim v določenem letu:

- (a) količino pridobljenega živega srebra;
 - (b) količino živega srebra, ki je bila poslana v posamezne objekte za začasno ali trajno skladiščenje, podrobnosti o lokaciji in kontaktne podatke za te objekte.
3. Zadevne družbe prvič pošljejo podatke iz odstavkov 1 in 2, kakor se uporabljata, do 4. decembra 2009, in nato vsako leto do 31. maja.

4. Komisija poskrbi, da so podatki iz odstavka 3 dostopni javnosti v skladu z Uredbo (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti ⁽¹⁾.

Člen 7

Države članice določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za kršitve določb te uredbe, in sprejmejo potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se uporabljajo. Predvidene kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh predpisih uradno obvestijo Komisijo najpozneje do 4. decembra 2009 in jo brez odlašanja uradno obvestijo o vsakršni naknadni spremembi, ki nanje vpliva.

Člen 8

1. Komisija organizira izmenjavo informacij med državami članicami in ustreznimi zainteresiranimi stranmi do 1. januarja 2010. Pri izmenjavi informacij se zlasti preuči, ali je treba:

- (a) razširiti prepoved izvoza na druge spojine živega srebra, zmesi z nižjo vsebnostjo živega srebra in proizvode, ki vsebujejo živo srebro, zlasti termometre, barometre in sfigmomanometre;

⁽¹⁾ UL L 264, 25.9.2006, str. 13.

- (b) prepovedati uvoz kovinskega živega srebra, spojin živega srebra in proizvodov, ki vsebujejo živo srebro;
- (c) razširiti obveznost skladiščenja na kovinsko živo srebro iz drugih virov;
- (d) določiti roke za začasno skladiščenje kovinskega živega srebra.

V okviru te izmenjave informacij se preuči tudi raziskave o možnostih varnega odstranjevanja.

Komisija organizira dodatne izmenjave informacij, ko so na voljo nove pomembne informacije.

2. Komisija spremlja tekoče raziskovalne dejavnosti na področju varnega odstranjevanja, vključno s strjevanjem kovinskega živega srebra. Do 1. januarja 2010 predloži poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu. Na podlagi tega poročila Komisija po potrebi in brez odlašanja, vendar najpozneje do 15. marca 2013, pripravi predlog za pregled te uredbe.

3. Komisija oceni uporabo in tržne učinke te uredbe v Skupnosti, pri čemer upošteva informacije iz odstavkov 1 in 2 ter iz členov 5 in 6.

4. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu čim prej, vendar najpozneje do 15. marca 2013, predloži poročilo, v katerem so podani in ocenjeni rezultati izmenjave informacij iz odstavka 1 in rezultati ocene iz odstavka 3, ki mu po potrebi priloži tudi predlog za pregled te uredbe, kakor tudi poročilo iz odstavka 2.

5. Komisija do 1. julija 2010 poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o napredku večstranskih dejavnosti in pogajanj o živem srebru, pri čemer oceni zlasti usklajenost časovnega načrta in obsega ukrepov po tej uredbi z mednarodnim razvojem.

Člen 9

Države članice lahko do 15. marca 2011 ohranijo nacionalne omejevalne ukrepe za izvoz kovinskega živega srebra, cinabaritne rude, živosrebrovega (I) klorida, živosrebrovega (II) oksida in zmesi kovinskega živega srebra z drugimi snovmi, tudi z zlitinami z živim srebrrom, s koncentracijo živega srebra najmanj 95 % mase na maso, ki so bili sprejeti v skladu z zakonodajo Skupnosti pred sprejetjem te uredbe.

Člen 10

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 22. oktobra 2008

Za Evropski parlament

Predsednik

H.-G. PÖTTERING

Za Svet

Predsednik

J.-P. JOUYET